

Algemeen	
Aan	PHFO – Werk en Participatie
Van	Annelies van de Kolk, Anne Tijhuis
Datum	14-1-2026
Verspreiden	Ja
Onderwerp	Position Paper - versie 2.1

Verkenning samenwerking MBO rond Basisvaardigheden binnen Regio Gooi en Vechtstreek

1. Aanleiding en urgentie

De uitvoering van taal- en basisvaardigheidstrajecten binnen de WEB en de Wet Inburgering (WI) is de afgelopen jaren vormgegeven via aanbestedingen aan commerciële taalscholen. Deze inrichting leidt tot versnippering, beperkte flexibiliteit, gebrek aan zicht op onderwijskwaliteit en onvoldoende samenhang met participatie, werk en onderwijs.

Binnen de uitvoering van MEEDOEN! wordt zichtbaar dat de gekozen koers – gericht op vindplaatsen, laagdrempelig non-formeel aanbod en maatwerk – vraagt om een infrastructuur waarin formeel onderwijs beter aansluit op de uitvoeringspraktijk.

Binnen de Wet Inburgering (WI) zien we een vergelijkbare spanning als bij de WEB: inburgeraars bewegen zich tussen taalonderwijs, participatie en werk, terwijl beide wetten organisatorisch vaak gescheiden zijn ingericht. Dit belemmert de effectiviteit en het realiseren van doorlopende ontwikkelpaden. Gezien deze belemmeringen in de huidige uitvoering van taalonderwijs willen we samen met het mbo verkennen hoe het mbo een rol kan spelen in het ontwikkelen van een regionale infrastructuur voor basisvaardigheden die beter aansluit bij onze inwoners. Dit is van belang omdat WEB en WI in de praktijk dezelfde doelgroep en ontwikkelvragen kennen.

2. Regionale context en lopende ontwikkelingen

Binnen de Regio Gooi en Vechtstreek lopen meerdere samenhangende initiatieven rond basisvaardigheden en participatie, waaronder MEEDOEN! (WEB), de uitvoering van de Wet Inburgering, het LLO-Collectief, jeugd- en VSV-aanpak en de ontwikkeling van het Regionaal Werkcentrum.

Het MBO College Hilversum is binnen deze context geen nieuwe speler in de regio, maar de betrokkenheid binnen de WEB- en Inburgeringscontext is in eerdere fases beperkt geweest.

Door de intensivering van de samenwerking tussen het MBO en gemeenten in de regio op andere initiatieven – zoals LLO, jeugd- en arbeidsmarkttrajecten en de ontwikkeling van het Regionaal Werkcentrum – komt het MBO nu opnieuw in beeld als mogelijke partner.

Deze verkenning onderzoekt of en hoe deze bredere regionale samenwerking ook binnen de WEB-aanpak en in samenhang met Inburgering benut kan worden, zonder vooruit te lopen op bestuurlijke keuzes.

Een belangrijk onderdeel bij de verkenning is het principe dat de uitvoering van nog te kiezen maatregelen (om bijvoorbeeld de behoefte aan ondersteuning van basisvaardigheden bij burgers te ontdekken), wordt uitgevoerd door partijen met bewezen expertise. Dit zal onderdeel worden van de onderzoeksvraag “Welke type ondersteuningsvraag het beste past bij de welke organisatie?”.

3. MEEDOEN! als beleidsmatig vertrekpunt

Het regionale programma MEEDOEN! (2025–2027) vormt het beleidsmatige vertrekpunt voor deze verkenning. In MEEDOEN! is bewust gekozen voor een brede benadering van basisvaardigheden en een vindplaatsgerichte aanpak.

Naast dit beleidskader vanuit de **WEB** kan nadrukkelijk de **koppeling met inburgering** worden gelegd. Door basisvaardigheden en inburgering in samenhang te benaderen, ontstaat een **meer integrale en samenhangende dienstverlening aan inwoners**. Deze verbinding maakt het mogelijk om inwoners eerder en beter te ondersteunen, overlap in trajecten te voorkomen en effectiever aan te sluiten bij hun ontwikkelbehoeften¹.

Binnen MEEDOEN! zijn twee samenhangende focuslijnen onderscheiden:

3.1 Focus Werk

Deze focuslijn richt zich op werknemers en werkzoekenden met een ontwikkelvraag en op werkgevers als belangrijke vindplaats. De Regio wil binnen deze focuslijn nadrukkelijk inzetten op meer interactie met werkgevers en het intensiveren van ‘taal op de werkvloer’, gekoppeld aan extra begeleiding die bijdraagt aan het vinden en behouden van duurzaam werk.

De inzet op Werk vraagt om een sterke verbinding met de regionale arbeidsmarktstructuur. De Regio wil daarom de relatie versterken met het Regionaal Beraad en het Regionaal Werkcentrum, waar besluiten worden genomen over de besteding van impuls gelden en waar de regionale werkgeversbenadering wordt vormgegeven. MEEDOEN! fungeert hiermee als inhoudelijke bouwsteen binnen de bredere arbeidsmarktstrategie van de regio.

Het betreft hierbij het formele aanbod Basisvaardigheden waarvoor het MBO College Hilversum een partner kan zijn. Hierbij kan worden gebruikgemaakt van het uitgebreide bedrijvennetwerk van het MBO.

3.2 Focus Gezin

Deze focuslijn richt zich op ouders van kinderen, met vindplaatsen in onderwijs en jeugd. Door ouders te ondersteunen bij het versterken van hun basisvaardigheden wordt niet alleen hun eigen participatie vergroot, maar ook de ontwikkelkansen van hun kinderen versterkt. De bibliotheken voeren dit project momenteel uit op diverse scholen in regio en gaan hier mee verder in 2026.

De uitvoering van MEEDOEN! laat zien dat deze focuslijnen vragen om een infrastructuur waar in de vorm van een poortwachtersfunctie, non-formeel aanbod en formeel onderwijs beter met elkaar worden verbonden.

¹ Ervaring tijdens de tranches voortijdig schoolverlaters, waarin regiogemeentes en MBO College Hilversum intensief hebben samengewerkt is al het inzicht ontwikkeld, met name met NT1 doelgroepen, dat het hebben van onvoldoende basisvaardigheden een Ketenvraagstuk is.

4. De poortwachtersfunctie en inrichtingsopties

De poortwachtersfunctionaris vormt een cruciale schakel binnen zowel de WEB als de Wet Inburgering. Deze persoon zorgt voor laagdrempelige toegang, vraagverheldering en toeleiding naar passend aanbod.

Rollen van de poortwachtersfunctionaris:

- informatie en eerste oriëntatie voor inwoners;
- vraagverheldering (WEB én WI);
- warme toeleiding naar formeel en non-formeel aanbod;
- signalering van hiaten in het regionale aanbod;
- registratie en monitoring.

Het Poortwachtersfunctionaris kan door verschillende partijen (al dan niet in combinatie) worden uitgevoerd. In deze verkenningsfase worden meerdere uitvoeringsvarianten onderzocht, waarbij bibliotheken worden genoemd als een van de mogelijke uitvoerders, gezien hun publieke functie, bereik en bestaande activiteiten op het terrein van basisvaardigheden (zoals het Oefenplein, digitale vaardigheden en IDO)- zie 7.

Daarbij geldt dat de bibliotheek in principe een deelnemende rol krijgt toebedeeld. De mate waarin bibliotheken of andere partijen onderdelen ervan kunnen uitvoeren, is afhankelijk van draagkracht, haalbaarheid, personele inzet en bestuurlijke keuzes.

Naast bibliotheken worden ook andere scenario's verkend, zoals lokale non-formele aanbieders en maatschappelijke partners, inzet van het MBO College Hilversum voor specifieke oriëntatiefuncties richting formeel onderwijs, en vormen van regionale coördinatie.

Juist een meervoudig en gefaseerd ingerichte poortwachtersfunctie biedt ruimte om WEB-, inburgering- en andere formele en non-formele basisvaardigheidentrajecten beter op elkaar af te stemmen en om versnippering te voorkomen.

5. De rol van het MBO College Hilversum (verkenningrichting)

Het MBO College Hilversum kan binnen het beoogde model een logische publieke partner zijn voor het formele onderwijsdeel binnen zowel de Wet Inburgering (WI) als de WEB, doordat het:

- formeel taalonderwijs verzorgt binnen WI- en WEB-kaders;
- doorlopende leerlijnen biedt richting werk- waaronder LLO, participatie en vervolgonderwijs;
- taalontwikkeling verbindt aan vakvaardigheden en praktijkleren (geïntegreerd aanbod);
- onderwijskwaliteit borgt binnen erkende licenties/CREBO.

De hier beschreven rol betreft nadrukkelijk een **verkenningrichting**. De uiteindelijke positionering, omvang en samenwerking worden in de verkenningsfase nader uitgewerkt en bestuurlijk gewogen.

6. De rol van de Regio Gooi en Vechtstreek

De Regio Gooi en Vechtstreek vervult namens de gemeenten in de Regio Gooi en Vechtstreek een regisserende en kader-stellende rol door het vaststellen van beleidskaders, waaronder MEEDOEN!, het faciliteren van de verkenningsfase, het organiseren van de bestuurlijke besluitvorming en het borgen van monitoring en verantwoording.

7. Verkenningfase 2025–2026

In de verkenningfase bestaat uit onderstaande onderdelen:

- Onderzoek juridische validiteit en haalbaarheid Publiek-Publieke Samenwerking tussen gemeenten in de Regio Gooi en Vechtstreek en MBO College Hilversum waardoor niet hoeft te worden aanbesteed. Hier valt ook het privacyvraagstuk onder. Dit onderzoek is afgerond uiterlijk half februari 2026;
- Na ontvangst juridisch advies wordt een bijeenkomst gepland tussen betrokken wethouders (Gerben van Voorden, Mirjam Havinga en Bart Heller) en directievoorzitter van MBO College Hilversum;
- Een inhoudelijke en uitvoerende rol van poortwachter door de bibliotheken wordt nader verkend.
- En daarmee de inrichting van het poortwachtersfunctie in relatie tot de onderzoeksvraag “Welke type ondersteuningsvraag past het beste bij de welke organisatie?”;
- rolverdeling tussen formeel en non-formeel basisvaardighedenaanbod;
- een realistisch tijdspad richting augustus 2027.

8. Besluitvraag

De Regio Gooi en Vechtstreek vraagt wethouders:

1. Kennis te nemen van dit *position paper* en de samenhang met het regionale beleids- en uitvoeringsprogramma MEEDOEN!.
2. In te stemmen met een gezamenlijke verkenningfase in 2026, passend binnen de beleidslijn MEEDOEN! en gericht op samenhang binnen de diverse programma's.
3. In te stemmen om meerdere scenario's uit te werken met betrekking tot de WEB en Inburgering en deze bestuurlijk terug te brengen ter besluitvorming, met een indicatief tijdspad richting een mogelijke start per augustus 2027.